

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ارومیه

به نام خدا

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره نظری - عملی»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارایه دهنده درس: گروه اخلاق پزشکی

عنوان درس: اصول اخلاقی، قانونی و حرفه ای در پرستاری کودکان

نوع و تعداد واحد: یک واحد نظری و نیم واحد عملی

نام مسؤل درس و مدرس: خانم کاشانی نیا

پیش نیاز/ همزمان: ندارد

رشته و مقطع تحصیلی: پرستاری کودکان - ارشد

اطلاعات مسؤل درس:

رتبه علمی: استادیار

رشته تخصصی: آموزش پرستاری کودکان

محل کار: دانشکده پرستاری و مامایی

تلفن تماس: ۴۳۶۵۱۶۰۲

نشانی پست الکترونیک: kashaninia.za@iums.ac.ir

توصیف کلی درس: این درس مبانی نظری و مهارت های لازم برای اقدامات اخلاقی در مراقبت های پرستاری و برقراری ارتباط حرفه ای را بر اساس ارزش های انسانی فراهم می کند. طی آموزش فراگیران با نحوه حمایت از حقوق کودک و خانواده آنها آشنا شده و راههای توسعه اعمال اخلاقی در پرستاری را فرا می گیرند. در این درس علاوه بر بررسی ماهیت موضوعات اخلاق پرستاری کودکان، نظریه های اخلاقی مورد بررسی قرار گرفته و جنبه های اخلاقی اعمال و ارتباطات حرفه ای پرستاری تجزیه و تحلیل می شود. همچنین فراگیران به موضوعات اخلاقی در زمینه کار پرستاری مانند دیسترس اخلاقی، رعایت اصول اخلاقی در انتهای زندگی، استراتژی دادن خبر بد به خانواده، جنبه های اخلاقی تصمیم گیری، شناخت مستندات قانونی، تفاوت رضایت و برائت و آشنایی با مسئولیت های قانونی و چالش های اخلاقی با رویکرد مراقبت از کودک حساس شده و تصمیم گیری اخلاقی را تجربه و تمرین می کنند تا از این راه صلاحیت های اخلاق حرفه ای در آنها تقویت شود.

اهداف کلی / محورهای توانمندی (Competency):

* شناخت اصول اخلاقی و قانونی و حرفه ای و کاربرد مفاهیم نظری و مهارت های لازم برای اقدامات اخلاقی در مراقبت های پرستاری و برقراری ارتباط حرفه ای بر اساس ارزش های انسانی، آشنایی با حمایت از حقوق کودک و خانواده آنها و کاربرد موضوعات اخلاقی.

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توانمندی (Core Competency):

پس از پایان این درس انتظار می رود که فراگیر:

۱. جنبه های تاریخی و مبانی نظری اخلاق پرستاری و مبانی فلسفه اخلاق و مکاتب اخلاقی را بیان کنند.
۲. اصول اخلاق زیستی، مصادیق و کاربردهای آن در پرستاری کودکان را شرح دهد.
۳. دیدگاه های اخلاقی (مصادیق و کاربرد آن) در پرستاری کودکان را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند.
۴. دیسترس اخلاقی در مراقبت کودک را شرح نماید.
۵. هوش اخلاقی در مراقبت و ارتباط با کودک توضیح دهد.
۶. حساسیت اخلاقی در مراقبت از کودک را بیان نماید.
۷. شجاعت اخلاقی و عملکرد اخلاقی را شرح نماید.
۸. چالش های اخلاقی در بخش مراقبت کودکان را با مصادیق آن ذکر نماید.
۹. کدهای بین المللی و ایرانی اخلاق پرستاری را شرح نماید.
۱۰. اخلاق در مراقبت های انتهای زندگی کودک و مراقبت بیهوده و خستگی از شفقت و برقراری ارتباط مناسب با خانواده و انجام مراقبت معنوی را توضیح دهد.
۱۱. راههای تصمیم گیری اخلاقی با تاکید بر روابط انسانی در رشته های مختلف علوم پزشکی، منطبق با اخلاق پرستاری را توضیح دهد.
۱۲. اصول و استراتژی های اعلام خبر بد را شرح نماید.
۱۳. اصول اخلاقی در موارد بروز خطا، غفلت، قصور و جرم در بخش کودکان را توضیح دهد.
۱۴. اخذ رضایت آگاهانه و براءت و مستندات قانونی آن را در بخش کودکان بیان نماید.
۱۵. اهمیت رعایت اصول مراقبت استاندارد و مسئولیت های قانونی را شرح نماید.
۱۶. معضلات اخلاقی و قانونی در پرستاری (سوء رفتار حرفه ای، غفلت) توضیح دهد.
۱۷. اهمیت حفظ ارزش های اخلاقی و کرامت انسانی و حریم خصوصی را بیان نماید.
۱۸. اصول اخلاقی و رابطه اخلاق، قانون و فقه را توضیح دهد.

واحد عملی (۱۷ ساعت):

- تحلیل سناریو های مطرح شده در کلاس بر اساس اصول اخلاق حرفه ای

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی بوشهر

رویکرد آموزشی^۱:

ترکیبی^۳

حضوری

مجازی^۲

روش های یاددهی-یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

کلاس وارونه

یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی

یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL) رویکرد حضوری

سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)

بحث در گروه های کوچک

یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)

یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

یادگیری مبتنی بر سناریو

استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط هممتایان)

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می رود.

-
1. Educational Approach
  2. Virtual Approach
  3. Blended Approach

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

جدول تقویم ارائه درس اخلاق پرستاری در کودکان و روابط حرفه ای

روز و ساعت کلاس شنبه ۱۲-۱۰

جلسه	عنوان مبحث Date of Master Course Title فعالیت یادگیری / تکالیف	روش یاددهی - یادگیری	تاریخ ارائه	نام مدرس
۱	آشنایی با درس و تکالیف آن	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۳-۶-۱۷	کاشانی نیا
۲	اصول اخلاقی و رابطه اخلاق، قانون و فقه جنبه‌های تاریخی و مبانی نظری اخلاق پرستاری و مبانی فلسفه اخلاق و مکاتب اخلاقی	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۳-۶-۲۴	کاشانی نیا
۳	اهمیت حفظ ارزش های اخلاقی و کرامت انسانی و حریم خصوصی منشور حقوق بشر / حقوق (مددجو) کودک / برقراری ارتباط مناسب با خانواده و انجام مراقبت معنوی	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۳-۶-۳۱	کاشانی نیا
۴	اصول اخلاق زیستی، مصادیق و کاربردهای آن در پرستاری کودکان	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۳-۷-۷	کاشانی نیا
۵	هوش اخلاقی، حساسیت اخلاقی و شجاعت اخلاقی در عملکرد، مراقبت و ارتباط با کودک	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۳-۷-۱۴	کاشانی نیا
۶	چالش های اخلاقی در بخش مراقبت کودکان را با مصادیق آن دیسترس اخلاقی در مراقبت از کودک	استفاده از دانشجویان در تدریس	۱۴۰۳-۷-۲۱	کاشانی نیا
۷	کدهای اخلاقی و راهنماهای حرفه ای پرستاران - مسئولیت های حرفه ای پرستاران	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۳-۷-۲۸	کاشانی نیا
۸	اهمیت رعایت اصول مراقبت استاندارد و مسئولیت های قانونی	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۳-۸-۵	کاشانی نیا
۹	ارتباط حرفه ای (ارتباط با کودک و خانواده، پزشک، همکاران)	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۳-۸-۱۲	کاشانی نیا
۱۰	اخذ رضایت آگاهانه (والدین-کودک) و براءت و مستندات قانونی آن را در بخش کودکان	یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL) - سناریو	۱۴۰۳-۸-۱۹	کاشانی نیا
۱۱	اصول تصمیم گیری بر اساس مبانی اخلاقی در تقابل با مشکلات حرفه ای پرستاری - راه های تصمیم گیری اخلاقی با تاکید بر روابط انسانی در رشته های مختلف علوم پزشکی، منطبق با اخلاق پرستاری	یادگیری مبتنی بر سناریو	۱۴۰۳-۸-۲۶	کاشانی نیا
۱۲	راز داری - اصول و استراتژی های اعلام خبر بد	یادگیری مبتنی بر سناریو	۱۴۰۳-۹-۳	کاشانی نیا
	خطاهای پرستاری (پیشگیری و نحوه برخورد با خطا)، اصول اخلاقی در موارد بروز خطا، غفلت، قصور و جرم در بخش کودکان	(PBL) - سخنرانی تعاملی	۱۴۰۳-۹-۱۰	کاشانی نیا
۱۴	معطلات اخلاقی و قانونی در پرستاری (سوء رفتار حرفه ای، غفلت) استفاده از محدود کننده های فیزیکی	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۳-۹-۱۷	کاشانی نیا
۱۵	اخلاق در مراقبت های انتهای زندگی کودک مراقبت بیهوده / خستگی از شفقت	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۳-۹-۲۴	کاشانی نیا
۱۶	چالش ها و مسائل اخلاقی کودک و خانواده	استفاده از دانشجویان در تدریس	۱۴۰۳-۱۰-۱	کاشانی نیا

وظایف و انتظارات از دانشجویان:

از دانشجویان انتظار می رود:

۱. معلومات و زیر بنای علمی خود را با فراگیری مطالب مرتبط و از طریق مطالعات کتابخانه ای تقویت نمایند
۲. در تهیه و تدوین تکالیف از منابع جدید علمی و یافته های حاصل از پژوهش های ارائه شده در مجلات پرستاری معتبر و علمی داخل و خارج کشور استفاده نمایند.
۳. تکالیف خود را در زمان های تعیین شده طبق تقویم درس ارائه نمایند.
۴. طرح درس، مطالب مهم و خواندنی، سمینارهای دانشجویان و جلسات درسی در سیستم هم آوا دانشگاه قرار خواهد گرفت و دانشجویان باید در فضای مجازی فعالانه حضور داشته باشند.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

تکلیف دانشجوی در بخش نظری:

۱- تهیه و ارائه سمینار: دانشجوی موظف به ارائه گزارش کتبی و شفاهی از چالش های اخلاق پرستاری و روابط حرفه ای پرستاری کودک و خانواده از بخش های مراقبت پرستاری بالینی کودک و نوزاد بوده و ضمن تجزیه و تحلیل مشکل اخلاقی به ارائه راهکارها مبتنی بر موازین، اصول و کدهای اخلاقی می پردازد .
*در تهیه سمینار استفاده از حداقل ۵ منبع پرستاری جدید (۲۰۲۴-۲۰۲۰ یا ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۳) اعم از کتاب یا مقالات مجلات الزامی است.

*بررسی و بحث درباره موضوع مطرح شده با مشارکت کلیه دانشجویان در کلاس انجام خواهد شد .

تکلیف دانشجوی در بخش عملی:

۱. جلسه درسی با فعالیت عملی همراه خواهد بود. بحث و تبادل نظر گروهی، معرفی موارد کاربردی اخلاق پرستاری، نقد فیلم، از آن جمله می باشد .
۲. دانشجویان در خصوص چالش های اخلاقی مراقبت پرستاری و موارد اخلاقی که تجربه نموده اند ضمن بحث و بررسی با مطالعه کتابخانه ای به راهکارهای مناسب رسیده و آن را در کلاس مطرح نمایند.
۳. استاد، موارد که با مسائل اخلاق حرفه ای و قانون و مقررات و نیز با اصول اخلاقی حاکم بر جامعه ارتباط دارند در کلاس مطرح و دانشجویان به بحث و تحلیل آن و جستجوی راه حل مناسب می پردازند .

روش ارزیابی دانشجوی:

- تعامل در کلاس و فضای مجازی ۱۰٪
- تهیه و ارائه سمینار ۲۰٪
- آزمون پایان ترم ۷۰٪

* نکته: روش ارزیابی دانشجوی شفاهی، کتبی (سوالات امتحان پایان ترم به صورت تشریحی و کوتاه پاسخ خواهد بود).

منابع:

الف) کتب:

-Butts Janie B, Rich Karen L. Nursing Ethics Across the curriculum and into practice. Last edition.

-Davis AnneJ, Tschudin Verena, Rave Louies D. Essentials of teaching and learning in nursing ethics, Perspective and methods. Edinburgh: Churchill Livingstone; Last edition.

-Thompson Ian E, Melia Kath M, Boyd Kenneth M, Horsburgh Dorothy. Nursing ethics: Last edition. Edinburgh: Churchill Livingstone.

-Fry.sara t, Veatch Robert M, Taylor Carol. Case studies in nursing ethics. Last edition. Jones & Bartlett learning, Canada.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

-Black Beth Perry .Professional nursing. Concepts & challenges. Saunders. Last edition.

Sachedina, A., Islamic Biomedical Ethics. Principles & Application. Oxford University Press. Last Edition.

(ب) مجلات:

JOURNAL OF FORENSIC NURSING, LIPPINCOTT WILLIAMS & WILKINS, TWO COMMERCE SQ, MARKET ST, PHILADELPHIA, USA, PA, 19103, Quarterly ISSN: 1556-3693

- JOURNAL OF PROFESSIONAL NURSING, W B SAUNDERS CO-ELSEVIER INC, 1600 JOHN F KENNEDY BOULEVARD, STE 1800, PHILADELPHIA, USA, PA, 19103-2899- Bimonthly ISSN: 8755-7223

- NURSING ETHICS, SAGE PUBLICATIONS LTD, 1 OLIVERS YARD, 55 CITY ROAD, LONDON, ENGLAND, EC1Y 1SP, Bimonthly ISSN: 0969-7330

کتاب:

۱. رساله حقوق امام سجاد علیه السلام
۲. لاریجانی، باقر . پزشک و ملاحظات اخلاقی ج ۱ و ۲. انتشارات برای فردا . تهران . آخرین چاپ.
۳. اشرفی، منصور . اخلاق پزشکی و سوء رفتار حرفه ای . دانشگاه علوم پزشکی ایران . تهران: آخرین چاپ.
۴. جولایی، سودابه. دهقان نیری، ناهید . اخلاقیات در پرستاری . وزارت بهداشت . معاونت سلامت - دفتر امور پرستاری آخرین چاپ.
۵. آتش زاده شوریده و همکاران. درسنامه اخلاق پرستاری و روابط حرفه ای. تهران. انتشارات د ع پ شهید بهشتی، آخرین چاپ.

(د) منابع برای مطالعه بیشتر:

مجلات فارسی:

۱. مجلات منتشر شده از سوی مرکز تحقیقات تاریخ و اخلاق پزشکی دانشگاه تهران
۲. مجلات منتشر شده از سوی مرکز تحقیقات اخلاق و حقوق پزشکی دانشگاه شهید بهشتی
۳. انتشارات گروه اخلاق پزشکی فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران